

Lietuvos Respublikos Vyriausybei
siunčiama tik el. paštu lrvkanceliarija@lr.lv

2026-06-15

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS AZARTINIŲ LOŠIMŲ ĮSTATYMO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO

Nacionalinė lošimų ir žaidimų verslo asociacija (toliau – **NLŽVA**), susipažinusi su Lietuvos Respublikos finansų ministerijos parengtu ir Lietuvos respublikos Vyriausybei pateiktu Lietuvos Respublikos azartinių lošimų įstatymo Nr. IX-325 2, 3, 6, 7², 10, 10⁴, 12, 13, 15, 15¹, 15², 16, 17, 18, 19, 20¹, 20⁵, 20⁷, 20⁸, 25³, 26, 29, 29¹, 29² straipsnių ir trečiojo skirsnio pakeitimo, Įstatymo papildymo 10⁵ ir 29⁴ straipsniais ir 8, 8¹, 9, 10¹ straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo projektu (toliau – **Lošimų įstatymo projektas**), teikia šias pastabas ir siūlymus:

1. Lošimų įstatymo projekte pateiktos lošėjus aptarnaujančio darbuotojo ir asmens, pasitelkto lošimų veiklos leidime nurodomai lošimų organizavimo veiklai vykdyti ar konsultavimui dėl šios veiklos vykdymo, sąvokų apibrėžtys netikslios, neaiškios ir dviprasmiškos, todėl prieštarauja Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos (toliau – **STT**) korupcijos rizikos analizės išvadoje¹ pateiktiems pasiūlymams ir pastaboms bei prieštarauja Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo 3 straipsnio 2 dalyje nustatytam aiškumo principui:
 - a. pagal siūlomą „lošėjus aptarnaujančio personalo“ sąvokos apibrėžtį būtų nepagrįstai išplečiamas asmenų, patenkančių į minėtą sąvoką, ratas, nes pagal siūlomą apibrėžtį lošėjus aptarnaujančiu personalu turėtų būti laikomi praktiškai visi lošimų organizatoriaus darbuotojai, nes dauguma darbuotojų vienaip ar kitaip tvarko lošėjų asmens duomenis (pavyzdžiui, sekretorė, registruodama lošėjų prašymus);
 - b. siūlomu reglamentavimu nepagrįstai išplečiamas pasitelktų asmenų ratas, į kurį patektų net, pavyzdžiui, elektros tiekimo ar kilimėlių valymo paslaugas teikiantys asmenys, nes jie teiktų paslaugas lošimų organizavimo vietai, o tai būtų laikoma paslauga, reikalinga lošimų veiklos leidime nurodytai lošimų organizavimo veiklai vykdyti. Derinimo pažymoje nurodyta, kad Lošimo įstatymo projekto formuluotė nustato, kad pasitelktais asmenimis laikomi tik tie subjektai, kurie sutarties pagrindu tiekia prekes ar teikia paslaugas, reikalingas būtent lošimų veiklos leidime nurodytai lošimų organizavimo veiklai vykdyti. Kriterijus yra funkcinis ir tiesiogiai susietas su lošimų organizavimo procesu, o ne su bet kokia kita pagalbine veikla. Tačiau nėra paaiškinama, kas ir kokiais kriterijais laikytinas funkcinis ir tiesiogiai susietas su lošimų organizavimo procesu.

Prašome pašalinti minėtas neatitiktis ir siūlome tikslinti minėtų sąvokų apibrėžtis:

- a) **Lošėjus aptarnaujantis personalas** – lažybų ir (ar) totalizatoriaus tarpininkas, krupjė, lošimo vietos kasininkas ar kitas lošimų organizatoriaus darbuotojas, kuris dirba lošimų organizavimo vietoje ir lošimų organizatoriaus vardu lošėjams teikia lošimo paslaugas, ar lošimų organizatoriaus paskirtas už probleminio lošimo nustatymą atsakingas asmuo, ar lošimų organizatoriaus paskirtas vadovaujantis darbuotojas, kuris organizuoja Lietuvos Respublikos pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatyme nustatytą pinigų plovimo ir (ar) teroristų finansavimo prevencijos priemonių įgyvendinimą ir bendradarbiautų su Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnyba, įskaitant darbuotojus, tiesiogiai vadovaujančius minėtas pareigas atliekantiems asmenims.

¹ 2025-04-22 Korupcijos rizikos analizės išvada dėl licencijų organizuoti azartinius lošimus ir leidimų atidaryti automatų ar bingo salonų, lošimo namų (k kazino) arba organizuoti nuotolinius lošimus išdavimo bei lošimų organizavimo priežiūros ir kontrolės procesuose Lošimų priežiūros tarnyboje prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos,

- b) **Krupjė** – lošimo namuose (kazino) dirbantis fizinis asmuo (lošimų organizatoriaus darbuotojas), kuris lošimų organizatoriaus vardu prie lošimo stalų teikia lošimo paslaugas.
 - c) **Lošimo paslauga** – lošimų veiklos rezultatas, kuriuo atlygintinai siūloma tenkinti ar tenkinamas lošėjo poreikis lošti, t. y. lošėjui teikiama pramoga – galimybė dalyvauti lošime ir atsitiktinai laimėti arba pralaimėti.
 - d) **Asmuo, pasitelktas lošimų veiklos leidime nurodomai lošimų organizavimo veiklai vykdyti ar konsultavimui dėl šios veiklos vykdymo** – asmuo, su kuriuo lošimų organizatoriaus yra sudaręs sandorį dėl:
 - 1) lošimų organizatoriaus naudojamų lošimo įrenginio, nuotolinio lošimo įrenginio ar platformos įsigijimo, valdymo ar techninės jų priežiūros;
 - 2) lošimų organizatoriaus naudojamų lošimo įrenginio, nuotolinio lošimo įrenginio ar platformos sertifikavimo;
 - 3) teisinių paslaugų teikimo;
 - 4) lošimų organizatoriaus auditų, rizikų ar veiklos vertinimo, finansinės apskaitos tvarkymo paslaugų teikimo;
 - 5) serverių, naudojamų nuotoliniams lošimams organizuoti, naudojimo.
 - e) Lošimų organizatoriaus prieš sudarydamas sandorį privalo įsitikinti, kad sandorio sudarymo metu asmuo, pasitelktas lošimų veiklos leidime nurodomai lošimų organizavimo veiklai vykdyti ar konsultavimui dėl šios veiklos vykdymo, atitinka nepriekaištingos reputacijos reikalavimus. Lošimų organizatoriui draudžiama sudaryti sandorį su asmeniu, pasitelktu lošimų veiklos leidime nurodomai lošimų organizavimo veiklai vykdyti ar konsultavimui dėl šios veiklos vykdymo, jei šis asmuo sandorio sudarymo metu neatitinka nepriekaištingos reputacijos reikalavimų. Po sandorio sudarymo, asmens, pasitelkto lošimų veiklos leidime nurodomai lošimų organizavimo veiklai vykdyti ar konsultavimui dėl šios veiklos vykdymo, atitikties nepriekaištingos reputacijos reikalavimams kontrolę ir priežiūrą vykdo Lošimų priežiūros tarnyba.
2. Lošimų įstatymo projekte siūloma drausti lošimų organizavimo vietoje atsiskaityti grynais pinigais ir panaikinti draudimą lošimo organizavimo vietose atsiskaityti banko (debeto, kredito) kortelėmis ir statyti bankomatus. Toks siūlomas reglamentavimas prieštarauja galiojantiems teisės aktams, yra perteklinis ir neproporcingas rizikai:
- a. Vien tik dėl šio vieno įpareigojimo (draudimo atsiskaityti grynaisiais pinigais patalpose, kuriose organizuojami lošimai, panaikinimo) prisitaikymo lošimų organizatoriai patirs daugiau nei 10 milijonų eurų išlaidų (naujų įrenginių įsigijimas, senų utilizavimas, naujų tipų tvirtinimas, naujų įrenginių sertifikavimas, naujų leidimų gavimas (rinkliava), darbuotojų apmokymas dirbti su naujais įrenginiais, pakeisti lošimų reglamentus (rinkliava) ir dėl pertvarkos reiks laikinai uždaryti salonus (negautos pajamos), išlaidos išorės paslaugoms (darbams), pridėtinės išlaidos ir kt.).
- Kai kuriems lošimų organizatoriams toks pokytis bus finansiškai nepakeliamas, todėl lošimų organizatoriai būtų priversti nutraukti veiklą. Tokiu atveju valstybei atsirastų pareiga atlyginti (kompensuoti) ūkio subjekto dėl to patiriamus nuostolius².

² Žr., pavyzdžiui, LR Konstitucinio Teismo 2025 m. kovo 19 d. nutarimą Nr. KT14-N3/2025, kuriame buvo nurodyta, kad: „Taigi valstybei galinti atsirasti pareiga atlyginti (kompensuoti) ūkio subjektams praradimus, kuriuos jie patiria dėl pasikeitusio ūkinės veiklos teisinio reguliavimo, kyla *inter alia* iš Konstitucijos 46 straipsnio nuostatų, todėl ūkio subjektų teisės, susijusios su dėl ūkinės veiklos draudimo patirtų praradimų kompensavimu, ginamos *inter alia* pagal Konstitucijos 46 straipsnį, suponuojantį atitinkamus reikalavimus įstatymų leidėjui reguliuojant ūkinę veiklą“.

- b. Lošimų įstatymo projekto aiškinamajame rašte nurodyta, kad siūlymas drausti lošimų organizavimo vietoje atsiskaityti grynais pinigais yra grindžiamas teiginiu, kad „[...] lošimų organizavimo vietose naudojami gryniesi pinigai lemia didesnę sektoriaus pažeidžiamumą pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos aspektu [...]“.

Toks teiginys netikslus ir nepagrįstas, o siūlomas draudimas yra neproporcingas rizikai ir perteklinis.

Atkreiptinas dėmesys, kad aiškinamajame rašte minimose Europos Tarybos Kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimo priemonių įvertinimo ekspertų komiteto (MONEYVAL) 2021 m. spalio 8 d. ataskaitoje (Fifth Round of Mutual Evaluations Second Enhanced Follow-up Report submitted to MONEYVAL by Lithuania Summary report) rekomendacijose nėra nurodyta, kad Lietuva turi (privalo) nustatyti, kad lošimų organizavimo vietose būtų draudžiamas grynųjų pinigų naudojimas.

Pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos priemonės privalo būti proporcingos, todėl grynųjų pinigų nenaudojimo lošimų organizavimo vietose klausimas privalo būti pagrįstas ir apsvarstytas, ar būtina varžyti teisinių santykių subjektus daugiau, negu to reikia teisinio reguliavimo tikslams pasiekti.

Jokiame pinigų plovimo ir teroristų finansavimo rizikos vertinime nenustatyta, kad šiuo metu Lietuvoje galiojantis lošimų teisinis reguliavimas dėl grynųjų pinigų naudojimo/nenaudojimo lošimų organizavimo vietose prieštarauja kokiam nors teisiniui reguliavimui ar rekomenduojama, kad Lietuva turi (privalo) nustatyti, kad lošimų organizavimo vietose būtų draudžiamas grynųjų pinigų naudojimas.

- c. Siūlymas panaikinti draudimą lošimo organizavimo vietose atsiskaityti banko (debeto, kredito) kortelėmis ir statyti bankomatus bei numatomas reglamentavimas draudžiantis lošimo organizavimo vietose atsiskaityti grynaisiais pinigais, prieštarauja Lietuvos Respublikos azartinių lošimų (toliau – **ALĮ**) 1 straipsnio 1 dalyje įtvirtintam ALĮ tikslui – mažinti azartinių lošimų prieinamumą, patrauklumą ir jų galimą (daromą) žalą asmens sveikatai, ir ALĮ 2¹ straipsnio 1 punkte įtvirtintam valstybės politikos lošimų kontrolės srityje lošimų prieinamumo mažinimo principui, kuriuo siekiant valdyti neigiamą lošimų poveikį lošėjo sveikatai ir gyvenamajai aplinkai, viešajai tvarkai, švietimui, kultūrai, teisinio reguliavimo priemonėmis reguliuojamas lošimų pasiūlos pasiekiamumas.

Šiuo metu galiojančiu draudimu lošimo organizavimo vietose atsiskaityti banko (debeto, kredito) kortelėmis ir statyti bankomatus, mažinamas azartinių lošimų prieinamumas, patrauklumas ir jų galima (daroma) žala asmens sveikatai, nes ribojama galimybė lošėjui spontaniškai ir nevaržomai lošimams naudoti pinigus – turėti tam tikrą grynųjų pinigų sumą yra sudėtingiau, nei tokią pat sumą turėti banko kortelėje. Lošimams išleidus grynuosius pinigus ir norint toliau lošti būtina išeiti iš lošimo vietos ir surasti pinigų išgryninimo vietą. Taip pailgėja taip vadinamas „atšalimo nuo lošimo laikas“. Suteikiant galimybę atžemintuose lošimuose atsiskaityti banko (debeto, kredito) kortelėmis minėtas „atšalimo nuo lošimo laikas“ sutrumpėja, lošimas tampa prieinamesnis, patrauklesnis ir sukelia didesnę riziką pralošti didesnes pinigų sumas bei padidina tikimybę atsirasti didesniems neigiamiems padariniams, o tai nesuderinama su azartinių lošimų prieinamumo, patrauklumo ir galimos (daroma) žalos asmens sveikatai mažinimu.

- d. Siūlymas drausti lošimų organizavimo vietoje atsiskaityti grynais pinigais, kaip pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos priemonė, yra akivaizdžiai perteklinė ir neproporcinga, nes esamos ir siūlomos lošėjo kortelės teisinio reguliavimo priemonės ir taip pakankamai užtikrinta lėšų atsekamumą ir skaidrumą, leidžia institucijoms efektyviai stebėti ir analizuoti pinigų srautus, nustatyti įtartinas operacijas ir taip reikšmingai sumažinti galimybes neteisėtai įgytas lėšas legalizuoti lošimų sektoriuje.

Lošimų įstatymo projekto Aiškinamajame rašte nurodyta, kad, įvedus privalomą lošėjo kortelę, kuri bus susieta su asmeninėmis lošėjo sąskaitomis ir leidžiamais limitais, bus užtikrintas nusistatytų limitų laikymasis.

Taigi, vien įvedus privalomą lošėjo kortelę bus užtikrintas lėšų atsekamumas ir skaidrumas, o kur dar nustatyti kiti privalomi reikalavimai kaip privalomi vaizdo įrašai, privalomas visų įeinančių asmenų tapatybės nustatymas ir kitos priemonės.

Todėl **prašome nepritarti siūlymams drausti lošimų organizavimo vietoje atsikaityti grynais pinigais ir panaikinti draudimą lošimo organizavimo vietose atsiskaityti banko (debeto, kredito) kortelėmis ir statyti bankomatus.**

Be to, **siūlome ir prašome** Lošimų įstatymo projekte ir Lietuvos Respublikos pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatymo pakeitimo projekte pateiktą reglamentavimą dėl grynųjų pinigų naudojimo/nenaudojimo lošimų organizavimo vietose **svarstyti atskirai**, kartu su šiuo metu įgyvendinamais 2024 m. gegužės 31 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2024/1624, dėl finansų sistemos naudojimo pinigų plovimui ar teroristų finansavimui prevencijos, 2024 m. gegužės 31 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2024/1620, kuriuo įsteigiama Kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu institucija ir iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 1093/2010, (ES) Nr. 1094/2010 ir (ES) Nr. 1095/2010 ir 2024 m. gegužės 31 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2024/1640, dėl mechanizmų, kuriuos valstybės narės turi įdiegti finansų sistemos naudojimo pinigų plovimui ar teroristų finansavimui prevencijos tikslais, kuria iš dalies keičiama Direktyva (ES) 2019/1937 ir iš dalies keičiama bei panaikinama Direktyva (ES) 2015/849.

3. Azartinių lošimų įstatymo pakeitimo projekte siūloma nustatyti, kad automatų ar bingo salonai, lošimo namai (k kazino), lažybų ir totalizatoriaus punktai, įskaitant žirgų totalizatoriaus punktus, gali būti steigiami ir savivaldybių merų sutikimu (savivaldybių tarybų pavedimu).

Prašome iš esmės peržiūrėti savivaldos institucijų dalyvavimo sprendžiant lošimų organizavimo vietų atidarymo klausimus poreikį.

Dabartinis ir siūlomas reguliavimas neatitinka vieno langelio principo, be to skirtingos savivaldybės gali nepagrįstai nustatyti skirtingus reikalavimus lošimų organizavimo vietoms ir taip pažeisti ALĮ tikslą – mažinti azartinių lošimų prieinamumą, patrauklumą ir jų galimą (daromą) žalą asmens sveikatai.

Siūlome ALĮ patikslinti vietų kuriose draudžiama organizuoti lošimus sąrašą ir vadovaujantis juo, Lošimų priežiūros tarnyba, vadovaudamasi vieno langelio principu, spręstu klausimą dėl leidimo steigti lošimų organizavimo vietą. Lošimų priežiūros tarnybai būtų suteiktos kompetencijos taikyti vienodą valstybės politikos lošimų veiklos organizavimo ir kontrolės srityje praktiką ir taip būtų užtikrintas sąžiningas, skaidrus lošimų veiklos vykdymas, lošėjų teisių bei jų teisėtų interesų apsauga.

4. Iš esmės neprieštaraujame siūlomiems tikslams dėl lošėjo kortelės, tačiau siūlome tikslinti šiam tikslui įgyvendinti siūlomas teisinio reguliavimo priemones.

Kelia abejonių, ar teikiami siūlymai nepažeidžia **pamatinių pilietinių laisvių** – asmens teisės pačiam spręsti, kaip leisti teisėtai uždirbtus pinigus, net jei tie sprendimai yra finansiškai rizikingi ar neracionalūs.

Demokratinėje teisinėje valstybėje bet koks teisių ribojimas turi būti proporcingas siekiamam tikslui. Šiuo atveju kovojama su nedidelės visuomenės dalies (priklausomų lošėjų) problema, tačiau suvaržymai ir totali kontrolė taikoma visiems be išimties piliečiams, kuriems lošimas yra atsakinga laisvalaikio pramoga.

Finansinę piliečių kontrolę ir nusikaltimų prevenciją (pavyzdžiui, pinigų plovimo) pagal įstatymus turėtų vykdyti valstybės institucijos (FNNTT, VMI, teisėsauga), o ne privatus verslas, kuris pagal pateiktus siūlymus verčiamas tapti „**sekliu**“.

Vietoj to, kad būtų stiprinama pagalba jau sergantiems asmenims ar efektyvinamas savanoriško apsiribojimo registras („Nebenoriu lošti“), pasirenkamas lengviausias, bet agresyviausias kelias – visuotinis sekimas ir ribojimas.

Siūlomu reguliavimu **radikaliai nukrypstama** nuo klasikinio atsakingo lošimo politikos formavimo modelio. Reno modelio (The Reno Model) kontekste ši pataisa vertintina kaip radikalus nukrypimas nuo klasikinio atsakingo lošimo filosofijos. Reno modelis, kurį dar 2004 metais suformulavo³ pasaulinio lygio mokslininkai Alex Blaszczynski, Robert Ladouceur, Howard J. Shaffer, yra visuotinai pripažintas akademinio ir industrinio atsakingo lošimo pagrindas. Jo esmė – balansas tarp asmeninės atsakomybės ir pramonės bei valstybės paramos. Reno modelis akcentuoja, kad pramonės reguliavimas turi išlaikyti legalią rinką patrauklią, kad lošėjai liktų saugomoje aplinkoje.

Reno modelio požiūriu tokios perteklinės priemonės sukelia atvirkštinį efektą – privatumą vertinantys arba priklausomi lošėjai tiesiog pasitrauks į nereguliuojamas, nelegalias užsienio platformas (šešėlinę rinką). Ten jiems nebus taikomi jokie saugikliai, ir bendra probleminio lošimo žala visuomenei tik išaugs.

Prašome išnagrinėti pateiktas pastabas ir į jas atsižvelgti.

*Pagarbiai,
Nacionalinės lošimų ir žaidimų verslo asociacijos prezidentas
Liutauras Ulevičius*

³ Alex Blaszczynski, Robert Ladouceur, Howard J Shaffer, A science-based framework for responsible gambling: the Reno model, DOI: 10.1023/B:JOGS.0000040281.49444.e2